

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): **Lenka Tišlová**

Název práce: Předsudky středoškoláků a jejich důsledky pro sociální kapitál

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): **Prof. dr. Hynek Jeřábek**

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Autorka obecně formuluje cíl práce v úvodu na str. 1: „Cílem práce je zjistit nakolik předsudky ovlivňují život žáků gymnázia a učilišť ... jak předsudky korelují s jejich sociálním kapitálem.“ V části práce věnované metodologii (s.14) studentka pak definuje výzkumnou otázku: „Korelují předsudky a sociální kapitál žáků na gymnáziu a učilišti?“ Ve výsledcích jsou posuzovány tři hypotézy a je použit smíšený design výzkumu – nejprve dotazníkové šetření a pak částečně strukturované rozhovory (s.19-43). Autorka studie v závěru (s.44-45) kriticky, vlastně hodně sebekriticky, posoudila slabiny provedeného výzkumu a konstatovala, že postavené hypotézy se jí nepodařilo potvrdit. Konstatovala, i když jen opatrně, že: „síla sociálního kapitálu, tedy počet vzájemných vazeb, není dobrým prediktorem pro měření předsudků mezi institucemi.“ Cíle tedy vlastně dosáhla, i když jen negativně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Jedná se o teoreticky ambiciózní, zároveň poctivě pojednanou, v empirické - výzkumné části velmi solidně zkonstruovanou bakalářskou práci. Z empirické části studie je na mnoha místech zřetelný důraz položený na metodologicky správně zabezpečené detaily výzkumné práce. Celkový design i mnohé detaily výzkumného postupu jsou zpracovány téměř mistrovsky. Práce tvůrčím způsobem kombinuje tři zajímavé a nosné sociologické teorie – teorii sociálního kapitálu Pierra Bourdieu, Granovetterovu teorii týkající se síly slabých vazeb a Allportovu teorii zasloužené pověsti zabývající se předsudky. K tomu autorka využívá celé řady sociologických studií českých i cizích autorů.

Je však třeba položit si otázku: Kde se stala chyba, že celá umně vystavěná konstrukce teoretického základu a výzkumného perfekcionismu nepřinesla kýžené ovoce? Autorka některé hypotézy tohoto neúspěchu v závěru sama uvádí. Asi by všechna zmíněná zlepšení trochu pomohla. Jádro problému však vidím někde na str. 13, tedy tam, kde sama autorka skládá dohromady své teoretické konstrukty, aby s hotovým teoretickým modelem vstoupila do přípravy metodologie a výzkumu. Znovu se potvrzuje, že pro spojení dobré teorie s dobrým výzkumem je klíčová kvalitní konceptualizace. Všechny tři teorie jsou představeny dobře. Jejich propojení by však vyžadovalo hlubší badatelské úsilí. A takový úkol je již, podle mého soudu, nad síly a zkušenosti končící, třeba bystré a zodpovědné, bakalářské studentky.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Práce je čitelná, dobře strukturovaná a je bez gramatických chyb. Odkazy jsou provedeny náležitě. Grafy jsou instruktivní a tabulky úspěšné. Přílohy vhodně doplňují text a nic v nich nechybí.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Jedná se o dobře navrženou a napsanou, teoreticky zvládnutou, metodologicky a výzkumně správně vystavěnou bakalářskou práci. Jediné, co jí chybí, je alespoň dílčí úspěch při potvrzování vyhledávaných vazeb, které předpovídala teoretická část práce. Studie je v mnoha směrech originální, jak v teorii, tak i v empirické části. Jsem přesvědčen, že uvedené hypotézy pro nějaké části mladé populace absolventů gymnázií a středních odborných učilišť téměř jistě platí. Úkolem by mohlo být vyhledání vhodných, vzájemně kontrastních, podpopulací absolventů učňovských oborů a absolventů gymnázií (celky to nebudou) a nalezení vhodnějších indikátorů předsudečných postojů, názorů a mínění, a asi také sociálního kapitálu, aby práce slavila také výzkumný úspěch.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Dobry řemeslník má své přirozené sebevědomí a akademik působící ve společenské vědě má také své přirozené sebevědomí. Někteří absolventi učňovských škol i někteří absolventi gymnázií budou mít pravděpodobně předsudky k opačné skupině. Jiní členové stejných zaměstnaneckých skupin je mít nebudou. Zkuste navrhnout, v čem by mohl být rozdíl mezi prvními a druhými! Co by je, na základě vámi představených teorií, mohlo a mělo odlišovat? Předpokládejte, že to bude vždy jen část první i jen část druhé skupiny! Jak byste ve světle tohoto návrhu poopravila výběr zkoumaných skupin respondentů Vaší studie?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

V případě excelentní obhajoby doporučuji **výborně**. Při průměrné obhajobě **velmi dobře**.

Datum: 16.6. 2020

Podpis: